

Podnebno pametno upravljanje za regionalno prilagajanje in podnebni prehod:

Policy Brief Podravje

1. Namen in relevantnost za oblikovanje politik

Ta Policy Brief predstavlja analitični pregled stanja ter priporočila za krepitev **podnebno pametnega upravljanja** na regionalni in lokalni ravni v Sloveniji, s posebnim poudarkom na **podravski regiji**. Dokument je pripravljen v okviru projekta **ClimateGO** in temelji na primerjalnem evropskem pristopu projekta, izkušnjah partnerskih regij ter na aktualnem stanju in razvoju strateških podlag na področju prilagajanja podnebnim spremembam v Sloveniji.

Namen dokumenta je podpreti oblikovalce politik in odločevalce pri načrtovanju in izvajanju **celostnih, vključujočih in dolgoročno usmerjenih podnebnih politik**, ki prispevajo k povečanju odpornosti, zmanjševanju podnebnih tveganj ter uresničevanju ciljev podnebne nevtralnosti.

2. Vplivi podnebnih sprememb: evropski in slovenski kontekst

Podnebne spremembe v Evropi povzročajo vse izrazitejše in medsebojno povezane vplive, med katerimi izstopajo naraščajoče temperature, spremenjeni padavinski vzorci, pogostejši ekstremni vremenski pojavi, izguba biotske raznovrstnosti ter naraščajoče gospodarske in družbene škode. Ti trendi so posebej pomembni za Slovenijo, kjer se zaradi raznolike geografije in poselitvenih vzorcev **regionalne ranljivosti močno razlikujejo**.

V Sloveniji se vplivi podnebnih sprememb že kažejo skozi:

- pogostejše in intenzivnejše **vročinske valove**, zlasti v urbanih območjih;
- povečano tveganje za **suše in poplave**, kar predstavlja izziv za upravljanje voda in kmetijstvo;
- večjo obremenjenost **kritične infrastrukture** in javnih storitev;
- posredne vplive na zdravje prebivalstva, kakovost bivanja in lokalna gospodarstva.

V **podravski regiji** so ti izzivi še posebej izraziti zaradi kombinacije urbanih toplotnih obremenitev, vodnih tveganj ter prostorskih in socio-ekonomskih značilnosti regije. To poudarja potrebo po **prostorsko prilagojenih in na podatkih temelječih pristopih k prilagajanju**, skladnih z evropskimi in nacionalnimi politikami.

3. Podnebno pametno upravljanje: ključni izzivi v Sloveniji

Na osnovi stanja v Sloveniji ter izsledkov projekta ClimateGO lahko izpostavimo več strukturnih izzivov podnebnega upravljanja:

- omejene **upravljaljske in strokovne zmogljivosti** na lokalni ravni, zlasti v manjših občinah;
- **razdrobljenost pristojnosti in odgovornosti** med sektorji in ravni upravljanja;
- **nezadostno sistematično vključevanje** prilagajanja podnebnim spremembam v sektorske in prostorske politike;
- **pomanjkanje usklajenih podatkovnih podlag**, ocen ranljivosti in podpornih orodij za odločanje.

Za učinkovito prilagajanje so ključni **transformativni pristopi k upravljanju**, ki presegajo sektorske delitve, krepijo večnivojsko sodelovanje ter omogočajo aktivno vključevanje lokalnih skupnosti, strokovne javnosti in drugih deležnikov v procese odločanja.

4. Regionalni poudarek: Podravje

Podravska regija predstavlja pomemben primer soočanja z večplastnimi podnebnimi izzivi in hkrati priložnost za razvoj naprednih pristopov podnebno pametnega upravljanja.

Prilagajanje podnebnim spremembam

Prilagajanje je osrednja prednostna naloga regije, zlasti na področjih:

- obvladovanja vročinskega stresa v urbanih območjih;
- izboljšanja upravljanja voda, vključno z zadrževanjem padavinskih voda in zmanjševanjem poplavne ogroženosti;
- krepitve odpornost kritične in urbane infrastrukture.

V ospredju so celostni pristopi, ki povezujejo prostorsko načrtovanje, javno zdravje, okoljsko upravljanje in vključevanje prebivalcev ter temeljijo na uporabi na naravi temelječih rešitev.

Energetski prehod in sinergije s prilagajanjem

Energetski prehod, zlasti spodbujanje rabe sončne energije v urbanih okoljih, predstavlja pomemben element regionalne podnebne politike. Ključni izziv ostaja usklajevanje energetskih ukrepov s prostorskim razvojem, socialnimi vidiki in cilji prilagajanja, da se zagotovijo večplastne koristi za lokalne skupnosti.

Krepitev upravljanja in strateška usmeritev

Podravje razvija dolgoročno usmerjen pristop k podnebnemu prehodu, ki temelji na jasni strateški viziji, povezovanju različnih sektorjev ter postopnem prehodu k **ogljikni nevtralnosti**. Tak pristop zahteva jasno opredeljene cilje, spremljanje napredka in stalno prilagajanje politik glede na nove podatke in spoznanja.

5. Priporočila za oblikovalce politik

Na podlagi ugotovitev projekta ClimateGO ter analize stanja v Sloveniji in regiji Podravje se predlagajo naslednja ključna priporočila:

1. Sistematično vključevanje prilagajanja v vse politike

Prilagajanje podnebnim spremembam je treba dosledno vključiti v prostorsko načrtovanje, upravljanje voda, javno zdravje, energetiko, promet in kmetijstvo ter zagotoviti skladnost z nacionalnimi in evropskimi strateškimi dokumenti.

2. Krepitev večnivojskega in medsektorskega upravljanja

Vzpostaviti je treba učinkovite mehanizme sodelovanja med državno, regionalno in lokalno ravno ter med različnimi sektorji. Poseben poudarek naj bo na vključevanju lokalnih skupnosti in deležnikov v sooblikovanje rešitev.

3. Izboljšanje podatkovnih podlag in zmogljivosti

Potrebne so naložbe v zbiranje in uporabo podnebnih podatkov, ocene ranljivosti in orodja za podporo odločanju. Krepitev znanj in kompetenc lokalnih odločevalcev je ključna za učinkovito izvajanje politik.

4. Zagotavljanje dolgoročnega in stabilnega financiranja

Podnebni ukrepi zahtevajo dolgoročno načrtovanje in stabilne finančne vire. Priporočeno je kombiniranje lokalnih, nacionalnih in evropskih sredstev ter usmerjanje financiranja v sistemske in trajnostne rešitve.

5. Spodbujanje na naravi temelječih in vključujočih rešitev

Na naravi temelječe rešitve, kot so zelena infrastruktura, obnova ekosistemov in trajnostno upravljanje prostora, naj postanejo osrednji del prilagoditvenih strategij zaradi svojih okoljskih, družbenih in podnebnih koristi.

6. Zaključek

Projekt ClimateGO potrjuje, da imata **Slovenija in Podravje** pomemben potencial za nadaljnji razvoj podnebno pametnega upravljanja. Za uspešno soočanje z naraščajočimi podnebnimi tveganji bodo potrebni usklajeni, dolgoročni in vključujoči pristopi, ki temeljijo na znanju, sodelovanju in strateški viziji.

S krepitvijo upravljavskih zmogljivosti ter doslednim vključevanjem prilagajanja v razvojne politike lahko slovenske regije pomembno prispevajo k uresničevanju ciljev **odporne, pravične in podnebno nevtralne prihodnosti** v okviru evropskih usmeritev.

